

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 7
2023

**Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет**

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 7

Рівне, 2023

ВІРА В ПЕРЕМОГУ УКРАЇНИ

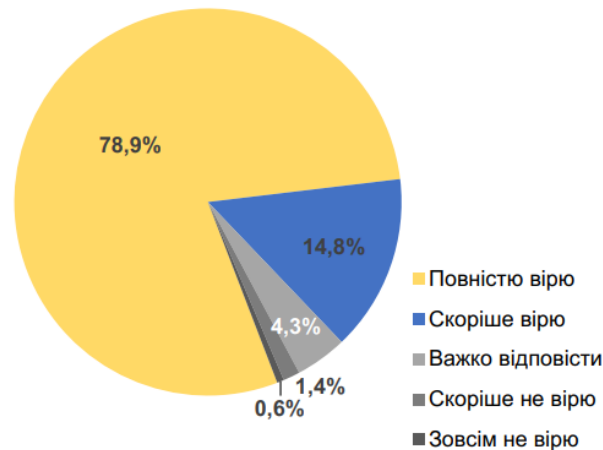

Рис. 1

Що є підґрунтям віри українців у перемогу?

По-перше, це історичні реалії. Аналізуючи історію воєн, кожен житель України проводить аналогію із сьогоденням та оцінює кроки, які здійснює суспільства для наближення перемоги. Зокрема, люди бачать, що президент щоденно звітує про виконаний обсяг робіт; щоранку вони мають можливість знайомитися із загальними статистичними звітами щодо подій на фронті; по завершенню тривоги люди отримують інформацію про підсумки роботи ППО. Все це є доказом результативності руху опору, мужньої боротьби Сил оборони воїнів, зусиль політичних діячів то що. Разом взяте, це формує підґрунтя віри.

Другою основою віри є явища, які не піддаються логічному поясненню. У цю категорію, можна віднести бойовий дух військових, який зараз мало досліджений, і який додає людям віри у перемогу. Відчуття бойового духу захисників беззаперечно позитивно впливає на благополуччя людей [6, с.66].

Висновок. Феномен віри відіграє важливу роль у психологічному благополуччі людини під час війни. Вона підтримує особистість у позитивному ставленні до військовослужбовців та життя на краще, дає можливість протистояти певним життєвим ситуаціям та дезінформації.

Список використаних джерел

1. «Власна думка» компанії Research.ua
<https://www.nas.gov.ua/EN/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=8993>
2. Грановска Р.М. Психологія віри : Мова, 2004. 576 с. [на рос. мові]
3. Dalbert C. (2001) The justice as a personal resource: Dealing with challenges and critical life events. New York: Kluwer Academic: Plenum Publishers,
4. Leavy, S. A. (1994) Erich Fromm on psychoanalysis and ethics. Contemporary Psychoanalysis, 30(3), 442–445.
5. Fromm, E.1900-1980. To have or to be? published by Continuum, 1997

УДК 159.946.4:159.942.5-053.3

МЕТОДИ АРТТЕРАПІЇ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЇ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН

Федорович Роман, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальність 053 «Психологія», 4 курс,

ПНУ імені Василя Стефаника;

Опанасюк І.В., кандидат психологічних наук, викладач

Постановка проблеми. Понад рік в нашій країні триває кривава, жорстока війна, яка несе в собі відчай, тривогу, неспокій та безліч втрат. Навіть в невизначених життєвих реаліях людство продовжує творити, розвиватись та прагне подолати вплив та наслідки воєнних подій. Психічне здоров'я становить запоруку здорової, гармонійної в емоційному аспекті особистості. Вироблення стратегій поведінки в критичних ситуаціях, здатність діяти з внутрішнім середовищем свої почуттів, адаптування до умов сьогодення, є актуальною проблемою. Саме метод арттерапії сприяє в рефлексивному осмисленні суб'єктом своїх проблемних емоційних переживань, втілених у художньо-символічні форми.

Актуальність зумовлена ще й тим, що метод арттерапії включає техніки [3;4], які дозволяють членам сім'ї за допомогою засобів візуальної експресії перебудовувати й зрозуміти безліч неусвідомлених чи негативних аспектів функціонування сімейної системи.

Мета дослідження полягає у науковому вивченні методів арт-терапії як засобу корекції сімейних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Арттерапія – динамічна система взаємодії між учасниками, продуктами їхньої образотворчої діяльності та психологом в арт-терапевтичному просторі. Перевага цього методу полягає в тому, що його засоби побудовані на застосуванні у своєрідній символічній формі різних видів мистецтв, які дозволяють з допомогою стимулювання художньо-творчих проявів особистості здійснити корекцію порушень психосоматичних, психоемоційних процесів і відхилень в особистісному розвитку, вербалізувати свої проблеми й переживання [1, с.584].

Крім того, застосування невербальних засобів самовираження «зрівнює» можливості дітей і дорослих, дозволяє дітям активніше проявляти себе й актуалізувати переживання, пов'язаних з різними сторонами життя сім'ї [2, с.184].

Розглянемо застосування арттерапевтичних технік в сімейній терапії.

Вправа «Чарівний базар» була спрямована на пізнання власних емоцій й давала можливість учасникам визначити ті емоції, яких не вистачає в їх житті. У процесі роботи члени сім'ї «купували» позитивні емоції, а взамін «продавали» негативні. Звідси вони досліджували прояв своїх емоцій у житті з різними модальностями (негативні й позитивні), їх кількісну і якісну характеристику та результативність. У процесі обговорення з використанням запитань «Чи легко було віддавати свою емоцію?», «Які емоції хотіли б придбати, а які взамін віддати?», «Що для Вас було легше: віддавати емоції чи отримувати?» члени сім'ї здійснювали рефлексію свого «емоційного життя», обмінювались думками щодо внутрішнього росту й розвитку.

Ліпка «Створення скульптури свого тіла» була спрямована на розвиток вмінь членів сім'ї взаємодіяти зі своїм тілом (тілесними реакціями), створюючи образ з пластиліну. Більшість учасників виконували роботу з цікавістю й ентузіазмом. Під час виконання завдання члени сім'ї контактували з пластиліном, відчували його м'якість, еластичність, піддатливість та спостерігали за новим образом, який у них при цьому продукувався. Щодо своїх емоційних переживань, то вони проговорювали зменшення напруження, хвилювання, натомість здобули спокій, натхнення, подив, пристрасть, цікавість, радість та відзначили підвищення самооцінки завдяки зробленому власноруч витвору. Вправа дала можливість через дотик пластиліну та взаємодію з ним пропрацювати свої емоційні стани.

Колаж «Мій настрій» дав членам сім'ї можливість відрефлексувати свої негативні емоції і спробувати віднайти ресурс для відновлення балансу – гармонійного психологічного стану. Як виявилось, найбільший ресурс вони отримують від прослуховування музичних творів, занять спортом, живописом (малювання картин, вишивка), спілкування з друзями, що виступали для них засобами емоційної саморегуляції.

Колаж «Війна емоцій» розкриває здатність членів сім'ї до емпатії, співпереживання чужій біді, здатність до «співзвучності» власних емоційних вібрацій з емоційними вібраціями загального емоційного поля суспільства, вміння відчувати загальнонародний настрій, викликаний трагічними подіями в Україні. Розкривався емоційний стан, почуттєвий рівень їх, зокрема патріотичні почуття та настрої. Індивідуальне «Я» злилося з

колективним «Ми», емоції ставали більш осмисленими, відрефлексованими, простежувався тісний зв'язок емоційної та когнітивної особистісних складових.

Висновок. Аналіз технік показав, що під час їх групового виконання члени сім'ї здобули навички подолання негативних емоцій за допомогою зняття психологічної напруги й створили умови для більш відкритої, довірчої взаємодії між ними. Саме підсилення експресивності, імпровізованості, спонтанності дозволило членам сім'ї дослідити приховані конфлікти, які найчастіше є джерелом напруги. А наступна інтеграція – усвідомлення, самоаналіз досвіду – допоможе сім'ї досягти нового рівня розуміння.

Список використаних джерел

1. Опанасюк І. В. Арт-терапія як метод розвитку емоційного інтелекту в старшому шкільному віці. *Збірник наук. праць Інс-ту ім. Г. С. Костюка. Загальна психологія. Історія психології. Етнічна психологія.* Київ; Ніжин : ПП Лисенко, 2020. Т. ІХ, вип.. 13. С. 582 – 591.
2. Копитін А. І. Психодіагностика в арт-терапії. СПб., 2014. 288 с.
3. Терлецька Л. Психокорекція засобами малюнку. Київ: Главник, 2007. 144 с.
4. Яценко Т.С., Калашник І.В., Чернуха І.О. Арт-терапевтичні технології в роботі психолога. Київ : Марич, 2009. 68 с.

УДК 159.922.73:[373.2.015.31:17.026.4]

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПРОБЛЕМА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Холод Юлія, здобувачка ОС «магістр»

спеціальності 012 «Дошкільна освіта», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Юрчук О І., кандидат педагогічних наук, доцент

Постановка проблеми. Закон України «Про дошкільну освіту» визначає як одне з найважливіших педагогічних завдань виховання в дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу, а також цінностей інших націй і народів; свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля. Зокрема, в Законі зазначається: «Одним із основних завдань дошкільної освіти та виховання є формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, пізнавальної активності; виховання в дітей шанобливого ставлення до родини, Батьківщини, поваги до народних традицій та звичаїв, рідної та державної мови, національних цінностей українського народу» [6].

Базовий компонент дошкільної освіти України, всі чинні програми виховання та навчання дітей дошкільного віку не обходять стороною патріотичне виховання. Це свідчить про актуальність цього питання в умовах сучасної дошкільної освіти. Зокрема, у Базовому компоненті дошкільної освіти як державному стандарті визначено необхідність ознайомлення дітей із поняттями «держава», «народ», «людство» [8].

Формування національної гідності дітей дошкільного віку є досить актуальним в умовах розвитку сучасного суспільства та війни проти України, про це свідчать дослідження І. Беха, Н. Борисової, С. Васильєвої, Н. Гавриш, О. Дроботій, М. Кривоніс, К. Крутій, О. Лісовець. Істотні зміни, які відбуваються у суспільстві останніми роками та постійно виникаючі проблеми, пов'язані з вихованням сучасних дітей, зумовлюють переосмислення сутності патріотизму та виховання патріотичних почуттів, а також його ролі та місця у суспільному житті.

Мета дослідження – здійснити теоретичний аналіз формування національної гідності дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. І. Бех патріотизм вважає одним із найглибших почуттів, закладених у людині та закріплених віками. Патріотизм поняття багатогранне, що включає любов до Батьківщини, повагу до героїчного минулого своєї Батьківщини, любов до рідної мови, традицій та звичаїв свого народу, до рідних місць, до

ЗМІСТ

Артемук О. Вплив стресу на самопочуття людини та її життєдіяльність	3
Баранович І. Вікові особливості прояву страхів у дітей молодшого шкільного віку...	5
Басалига Т. Посттравматичний стресовий розлад у учасників збройних конфліктів...	7
Болюх Н. Вплив емоцій на психічне здоров'я особистості.....	10
Боровець А. Проблема розвитку особистості в молодшому шкільному віці.....	13
Боса-Мірявець М. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності.....	16
Босий-Мірявець В. Комунікативна культура педагога: психологічний вимір.....	20
Бугайчук І. Психокорекція нейрофізіологічних зв'язків у дітей з особливими освітніми потребами.....	23
Гавін Б. Особливості прояву психологічного стресу у людини.....	25
Гонтаренко В. Механізми психологічного захисту дітей.....	28
Гончарук А. Психологічні особливості спілкування у підлітковому віці.....	30
Горбатюк О. Методичні аспекти профілактики девіантної поведінки підлітків	33
Гудовсек С., Павелків Р. Сутність поняття «безпека життєдіяльності» з точки зору психологічної науки.....	34
Дем'янюк В. Психологічний зміст емпатії в контексті морального розвитку молодшого школяра.....	37
Дивульська К., Юрчук О. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану.....	40
Єфімова М. Психологічні особливості дітей вимушених переселенців.....	42
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах.....	44
Каверіна Б. Особливості конфліктної поведінки у підлітковому віці.....	47
Климчук І. Психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи...	52
Ковальчук О., Аладько Т., Ковальчук С. Соціально-психологічні причини поширення алкоголізму в середовищі підлітків.....	55
Ковальчук О., Назарець Л. Особливості дистанційного навчання в системі вищої освіти: недоліки та переваги.....	58
Коренко Д. Психологічні особливості поведінки обдарованих дітей.....	62
Корчака Ф., Корчакова Н. Вплив військової агресії на розвиток національної ідентичності української молоді	65
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці.....	66
Кривко М. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.	68
Кулакова О. Використання інтерактивних платформ у навчанні іншомовної лексики	72
Курята Н. Вплив війни на життєстійкість українського студентства.....	75
Лаврук Л. Психологічні особливості міжкультурної адаптації переселенців у чужій країні.....	77
Мартюченко К. Креативність як фактор успішної самореалізації особистості.....	80
Мисько Є. Шкільна тривожність підлітків як соціально-психологічна проблема.....	83
Мотруніч І., Юрчук О. Використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.....	86
Нікішина Д. Рефлексія як фактор подолання фрустраційних ставнів у студентів.....	88
Оборська А. Дослідження впливу арт терапії у процесі психологічної корекції девіантної поведінки поранених військовослужбовців під час реабілітації.....	92

Павелків В. Сучасні реалії та їх вплив на розвиток агресивної та деструктивної поведінки молоді.....	93
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя.....	96
Подлящук О. Психологічні особливості прояву емоційного вигорання у педагогів....	97
Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арттерапії...	101
Пшенична Л. Феномен харизми та його вплив на міжособистісну взаємодію.....	103
Ряба Л. Фактори формування самооцінки в підлітковому віці.....	106
Сабат Є. Особливості феномена прокрастинації у студентському середовищі.....	108
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку.....	111
Сизов С. Теоретичний аналіз психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю.....	112
Стащук А. Особливості використання арт терапії в роботі з молодшими школярами..	113
Тарасюк Л. Музика як чинник впливу на психічний стан особистості.....	116
Тимчак С. Інформаційна гігієна під час війни.....	118
Ткачук О. Соціально-психологічні аспекти сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці.....	120
Українець В. Віра дітей у Збройні Сили України.....	123
Федорович Р., Опанасюк І. Методи арттерапії як засіб корекції сімейних відносин.....	125
Холод Ю. Формування національної гідності дітей дошкільного віку як проблема дошкільної освіти.....	127
Хома О. Soft skills як феномен професійної компетентності сучасного психолога.....	129
Чорноус Я. Психологічні особливості прояву ейджизму в студентській молоді: теоретичний аспект.....	131
Шевчук В. Соціально-психологічні аспекти дитячо-батьківських взаємин у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.....	134
Шепель Т. Проблема емоційного вигорання лікарів.....	137
Шишка А., Юрчук О. Адаптивне фізичне виховання як засіб корекції психомоторних порушень у дошкільників із заїкуватістю.....	139
Яковець О. Особливості процесу соціальної адаптації дітей з аутизмом.....	142
Якубовська М. Психологічні особливості формування емоційної стійкості майбутніх психологів в стресогенних умовах.....	145
Яремчук Ю. Статистичні особливості виникнення захворюваності на ПТСР у військовослужбовців.....	149
Ярмошевич В. Експериментальне дослідження використання методу казкотерапії у роботі з дітьми в умовах війни.....	150